

สภาวิชาชีพบัญชี

“สภาวิชาชีพบัญชีกับการปกครองตนเอง”

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยมาตรา ๒ บัญญัติให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เมื่อนับถึงวันที่เขียนบทความนี้ นับเป็นเวลา รวม ๖ ปีแล้ว สภาวิชาชีพบัญชียังอยู่ในระหว่างการวางพื้นฐานสำคัญ นั่นคือ “สภาวิชาชีพบัญชีเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี”

พื้นฐานสำคัญข้างต้นเป็นหลักการสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพทุกสาขา คือ “หลักการปกครองตนเอง” หลักการนี้ ยึดถือว่า “ไม่มีผู้ใดจะรักและหวงแหนวิชาชีพบัญชีได้เท่ากับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอีกแล้ว”

การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควบคุมดูแลกันเอง ย่อมทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีร่วมกันสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี ร่วมกันกีดกันคนที่ไม่เหมาะสมที่เข้ามาสู่วิชาชีพบัญชี และร่วมกันพัฒนาวิชาชีพบัญชีให้เจริญก้าวหน้า อันเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่วิชาชีพบัญชี

หากกำหนดให้ผู้อื่นมาควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี บุคคลเหล่านั้นมักจะใช้อำนาจที่มีอยู่ในการควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีภาระรับผิดชอบของผู้อื่นมากกว่าที่จะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชีเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง ข้อเท็จจริงเหล่านี้เกิดขึ้นกับทุกวิชาชีพ จนกระทั่งผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละแห่งต้องต่อสู้ ผลักดันให้เกิดการควบคุมดูแลโดยผู้ประกอบวิชาชีพนั้นเอง สภาวิชาชีพบัญชีก็ถือกำเนิดมาจากการร่วมกันต่อสู้เพื่อให้มีการปกครองกันเองเช่นกัน

ข้อเสียของการปกครองตนเอง คือ หากผู้ประกอบวิชาชีพนั้นพยายามปกป้องพวกพ้องเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึง

เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ย่อมเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้หลักการปกครองกันเองนี้เสื่อมสลายไปได้

“อาชีพ” และ “วิชาชีพ” มีลักษณะที่แตกต่างกัน

คำว่า “อาชีพ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายว่า “การเลี้ยงชีพ การทำมาหากิน งานที่ทำประจำเพื่อเลี้ยงชีพ” ส่วนคำว่า “วิชาชีพ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “วิชาที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ”

Webster Dictionary ให้ความหมายคำว่า “**Profession (วิชาชีพ)**” หมายถึง “อาชีพซึ่งต้องมีการฝึกอบรมขั้นสูงในศิลปศาสตร์(Liberal Art) หรือ วิทยาศาสตร์ (Science) ซึ่งปกติเป็นงานในทางความคิด (Mental) มากกว่ากำลังกาย(Manual)”

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครธาติพงษ์ประพันธ์ ทรงแปลความหมายคำว่า “**Profession**” คือ “อาชีพ **ปฎิญาณ**” หมายถึง “การปฎิญาณตนต่อสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่า จะประกอบอาชีพตามธรรมเนียมนิยมซึ่งมีวางไว้เป็นบรรทัดฐาน”

อาจารย์จิตติ ดิงศภักดิ์ ผู้ริเริ่มสอนวิชาหลักวิชาชีพ ให้นิยามคำว่า “วิชาชีพ” ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสามประการ คือ (๑) ต้องมีองค์การควบคุม คุ้มครอง และส่งเสริมวิชาชีพ (๒) ต้องมีการศึกษาอบรมในวิชาการ (๓) ต้องมีเจตนารมณ์เพื่อบริการประชาชน องค์ประกอบทั้งสามข้อนี้ จะขาดข้อใดข้อหนึ่งเสียมิได้ มิฉะนั้น จะเป็นเพียงอาชีพเท่านั้น

ผมขออนุญาตใช้หลักการของอาจารย์ จิตติ ดิงศภักดิ์ วิเคราะห์สถานะของผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัญชี .....

ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบัญชีมีสภาวิชาชีพบัญชี เป็นองค์การควบคุม คุ้มครอง และส่งเสริมวิชาชีพบัญชี

เรื่องนี้ยืนยันได้จากอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชีที่บัญญัติในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗

ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับบัญชีต้องได้รับการศึกษาอบรมวิชาชีพบัญชีในระดับปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรหรือวุฒิอื่นเทียบเท่าปริญญาตรีสาขาวิชาชีพการบัญชี และต้องผ่านการทดสอบ หรือฝึกอบรม หรือฝึกงาน หรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีมาแล้วตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ผู้ที่ศึกษาจบวิชาแพทยศาสตร์ หรือวิศวกรรมศาสตร์ หรือนิติศาสตร์ ไม่อาจประกอบวิชาชีพบัญชีได้

ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับบัญชีมีเจตนารมณ์ให้บริการแก่ประชาชน โดยการตรวจสอบงบการเงินของบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด และนิติบุคคลอื่น เพื่อให้ผู้ถือหุ้นในบริษัท หรือหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือกรรมการในนิติบุคคลนั้น ทราบสถานะทางการเงินของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือนิติบุคคลดังกล่าว ตลอดจนประชาชนที่ไปเกี่ยวข้องหรือดำเนินธุรกิจกับบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือนิติบุคคลดังกล่าว ได้ทราบสถานะทางการเงินของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือนิติบุคคลนั้น

การประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัญชีมีองค์ประกอบครบถ้วนทั้งสามประการตามหลักการของอาจารย์จิติ ดิงศภัทย์ การประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัญชีมีลักษณะพิเศษกว่าอาชีพทั่วไป จึงเป็นการประกอบวิชาชีพบัญชี

การที่วิชาชีพบัญชีเป็นบริการแก่ประชาชนตามที่กล่าวมาแล้ว ทำให้วิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีหลักการของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เห็นแก่รายได้ที่ตนจะได้รับจากผู้ว่าจ้าง ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องเป็นไปตามหลักการวิชาชีพบัญชี ต้องไม่ยอมให้ผู้ใดผู้หนึ่งใช้เงินหรือผลประโยชน์อื่นใดมาทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีบิดเบือนหลักการของวิชาชีพบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องช่วยกันเสริมสร้างเกียรติศักดิ์วิชาชีพบัญชี ดังนั้น จรรยาบรรณวิชาชีพจึงมีความสำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

เมื่อพิจารณาโครงสร้างการบริหารงานของสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว

จะเห็นได้ว่า กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการสำคัญอยู่ ๔ คณะ โดยมีการแบ่งแยกภารกิจของแต่ละคณะ นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย

คณะกรรมการชุดแรก คือ คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี เป็นคณะกรรมการที่มีภารกิจสำคัญในการบริหารกิจการของสภาวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดในกฎหมายวิชาชีพบัญชี

คณะกรรมการชุดที่สอง คือ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี มีภารกิจสำคัญในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น

คณะกรรมการชุดที่สาม คือ คณะกรรมการจรรยาบรรณ มีภารกิจสำคัญในการสอบสวนคดีจรรยาบรรณกรณีที่มีผู้กล่าวหาว่าผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีประพฤติผิดจรรยาบรรณ โดยมีอำนาจสั่งยกคำกล่าวหา หรือลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้

คณะกรรมการชุดที่สี่ คือ คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี มีภารกิจสำคัญในการกำกับดูแลการดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามกฎหมายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสภาวิชาชีพบัญชี ตลอดจนมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชี การพิจารณาอุทธรณ์ของผู้กล่าวหาหรือผู้ซึ่งถูกคณะกรรมการจรรยาบรรณสั่งลงโทษ

คณะกรรมการชุดที่สี่ นี้ ถือเป็นคณะกรรมการที่จะทำการตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการทั้งสามชุดที่กล่าวมาข้างต้น

คณะกรรมการทั้งสี่คณะที่กล่าวมานี้ มีความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี เพื่อสร้างเกียรติศักดิ์วิชาชีพบัญชีให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม

สภาวิชาชีพที่มีกฎหมายบัญญัติอยู่ในปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๑๒ แห่ง ได้แก่ สภานายความ สภาวิชาชีพบัญชี แพทยสภา สภาการพยาบาล ทันตแพทยสภา สภาเภสัชกรรม สัตวแพทยสภา สภากายภาพบำบัด สภาเทคนิคการแพทย์

สภาวิศวกร สภาสถาปนิก และสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หากเปรียบเทียบคณะกรรมการของสภาวิชาชีพบัญชีกับสภาวิชาชีพอื่น ปรากฏว่า สภาวิชาชีพบัญชีมีคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี เป็นจุดเด่น ซึ่งสภาวิชาชีพอื่นไม่มีคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพนี้ สภาวิชาชีพบางแห่งใช้คำสั่งของสภาวิชาชีพแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพขึ้น เช่น สภานายกความ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพนายนายความ เป็นต้น

สภาวิชาชีพทุกแห่งจะมีคณะกรรมการจรรยาบรรณ อาจมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น เช่น สภานายกความเรียกว่า “คณะกรรมการนายนายความ” ซึ่งคณะกรรมการนายนายความมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพิจารณาคดีนายนายความ โดยต้องนำเสนอคณะกรรมการสภานายกความเพื่อพิจารณาคำกล่าวหาหรือลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ ผู้ที่ถูกลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์ต่อสภานายกพิเศษ ซึ่งมีอำนาจยื่น กลับ หรือแก้คำสั่งของคณะกรรมการสภานายกความได้

ส่วนสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข ได้แก่ แพทยสภา สภาการพยาบาล ทันตแพทยสภา สภาเภสัชกรรม สัตวแพทยสภา สภากายภาพบำบัด และสภาเทคนิคการแพทย์ จะเรียกคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณว่า “คณะกรรมการจรรยาบรรณ” ซึ่งมีหลายคณะได้ มีหน้าที่เพียงการกลั่นกรองคดีที่มีการกล่าวหาหรือกล่าวโทษเท่านั้น หากเห็นว่า คดีมีมูล คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณต้องเสนอคณะกรรมการสภาวิชาชีพนั้น เพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เมื่อคณะกรรมการสอบสวนเสร็จแล้ว ต้องเสนอคณะกรรมการสภาวิชาชีพพิจารณาลงโทษ คำสั่งลงโทษของคณะกรรมการสภาวิชาชีพ นั้น สภานายกพิเศษอาจใช้สิทธิยับยั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมติของสภาวิชาชีพ แต่คณะกรรมการสภาวิชาชีพอาจยืนยันด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งคณะก็ได้ ซึ่งจะต้องบังคับใช้ตามคำสั่งคณะกรรมการสภาวิชาชีพ

สำหรับสภาวิศวกร สภาสถาปนิก และสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรียกคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณว่า “คณะกรรมการจรรยาบรรณ” มีหน้าที่พิจารณาและลงโทษกรณีมีการกล่าวหาหรือกล่าวโทษคดี

จรรยาบรรณ ผู้ถูกลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพได้

เห็นได้ว่า คณะกรรมการนายนายความ และ คณะอนุกรรมการสอบสวนของสภาวิชาชีพเกี่ยวกับสาธารณสุข ไม่มีอำนาจลงโทษผู้ถูกกล่าวหา ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพเป็นผู้ลงโทษ ซึ่งแตกต่างจากสภาวิชาชีพบัญชี สภาวิศวกร สภาสถาปนิก และสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้เอง โดยสภาวิชาชีพบัญชีกำหนดให้อุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ส่วนสภาวิศวกร สภาสถาปนิก และสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพ

สำหรับที่มาของคณะกรรมการจรรยาบรรณของทุกสภาวิชาชีพล้วนแล้วแต่มาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการสภาวิชาชีพทั้งสิ้น เพียงแต่คณะกรรมการจรรยาบรรณ สภาวิชาชีพบัญชี ใช้ถ้อยคำว่า “คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่” ส่วนคณะกรรมการสภาวิศวกร สภาสถาปนิก และสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้ถ้อยคำว่า “คณะกรรมการแต่งตั้งตามมติที่ประชุมใหญ่” ไม่ว่าจะใช้ถ้อยคำอย่างไร การแต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณต้องผ่านการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่สมาชิกของสภาวิชาชีพนั้น ๆ การแต่งตั้งในลักษณะดังกล่าวข้างต้น จะทำให้คณะกรรมการจรรยาบรรณของสภาวิชาชีพบัญชีมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

คุณสมบัติของคณะกรรมการจรรยาบรรณของสภาวิชาชีพบัญชี ต้องเป็นผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรมและมีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์ และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม คือ เป็นสมาชิกสามัญ ประกอบวิชาชีพบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพหรือเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการอื่นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗

คณะกรรมการจรรยาบรรณของสภาวิชาชีพเกี่ยวกับสาธารณสุข ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการจรรยาบรรณไว้ในพระราชบัญญัติวิชาชีพ

คณะกรรมการนายนายความ และคณะกรรมการจรรยาบรรณของสภาวิศวกร และสภาสถาปนิก

กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการจรรยาบรรณ ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในสาขาวิชานั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี และไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณ

ส่วนคุณสมบัติของคณะกรรมการจรรยาบรรณสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้อำนาจคณะกรรมการวิชาชีพเป็นผู้กำหนดในข้อบังคับ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า คุณสมบัติของคณะกรรมการจรรยาบรรณ สาขาวิชาชีพบัญชี มีความเข้มข้นมากกว่าสาขาวิชาชีพอื่น

หากพิจารณาโครงสร้างการบริหารสาขาวิชาชีพบัญชี จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการสาขาวิชาชีพบัญชีไม่มีอำนาจหน้าที่ใด ๆ ที่จะบังคับบัญชาหรือสั่งการกับคณะกรรมการจรรยาบรรณ นี่คือหลักประกันความเป็นอิสระของคณะกรรมการจรรยาบรรณได้

ข้อดีของสาขาวิชาชีพบัญชีอีกประการหนึ่ง คือ การกำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีความหลากหลายมาจากหน่วยงานหลายแห่งเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี แตกต่างจากสภานายความที่ให้อำนาจสภานายกพิเศษ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจออกคำสั่งยื่น แก้อภัย คำสั่งลงโทษคดีมรรยาทนายความได้ อันเป็นอำนาจเบ็ดเสร็จของบุคคลเดียว ซึ่งไม่น่าจะชอบด้วยหลักการ ข้อสังเกตเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีมีเพียงในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญของคณะกรรมการสาขาวิชาชีพบัญชีซึ่งมีนายกสภาวิชาชีพบัญชีอยู่ในคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพเพียงคนเดียวเท่านั้น ทำให้สาขาวิชาชีพบัญชีมีบทบาทในการพิจารณาอุทธรณ์น้อยมาก

สาขาวิชาชีพเกี่ยวกับสาธารณสุขมีอำนาจที่เข้มแข็ง ทำให้สภานายกพิเศษไม่อาจก้าวก้าวสาขาวิชาชีพได้ เนื่องจากสาขาวิชาชีพมีอำนาจยืนยันมติของสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวกับคดีจรรยาบรรณได้

จุดเด่นหรือข้อดีของสาขาวิชาชีพแต่ละแห่ง อาจกลายเป็นจุดอ่อนหรือข้อด้อยของสาขาวิชานั้นได้ หากมีการใช้จุดเด่นหรือข้อดีนั้น ไม่ถูกต้อง เช่น ใช้อำนาจในการปกป้องผลประโยชน์ของตนเองและพวก หรือแอบอิงผู้มีอำนาจที่ให้ผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง โดยไม่คำนึงถึงหลักการ

วิชาชีพของตน อันจะเป็นการทำลายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ และหลักการปกครองตนเองไปอย่างน่าเสียดาย

ความแตกต่างหรือความเหมือนของแต่ละสาขาวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจำนวนคณะกรรมการสาขาวิชาชีพ ที่มาของคณะกรรมการสาขาวิชาชีพ ที่มีของคณะกรรมการจรรยาบรรณ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสาขาวิชาชีพหรือคณะกรรมการจรรยาบรรณ อำนาจหน้าที่ของผู้ใช้อำนาจในการตรวจสอบและถ่วงดุล และ กระบวนการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละชุดก็ตาม จะไม่มีผลร้ายกระทบต่อแต่ละสาขาวิชาชีพ หากผู้ประกอบวิชาชีพและคณะกรรมการทุกชุดในแต่ละสาขาวิชาชีพมีส่วนร่วมในการที่จะรักษาหลักการวิชาชีพและหลักการปกครองตนเองให้มั่นคง ยึดถือประโยชน์ของสาขาวิชาชีพของตนมากกว่าผลประโยชน์ของส่วนตน

ถึงเวลาที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคน ต้องแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการร่วมกันรักษาหลักการวิชาชีพบัญชีและหลักการปกครองตนเอง เพื่อสร้างเสริมเกียรติศักดิ์วิชาชีพบัญชีให้คงอยู่คู่กับวิชาชีพบัญชี